

Poznań, 25.09.2023 r.

**SPRAWOZDANIE Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ PRZEZ
PRACOWNIKÓW ODDZIAŁU HIGIENY KOMUNALNEJ
WOJEWÓDZKIEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W POZNANIU
W POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ
w KOLE**

ul. Toruńska 72, 62-600 Koło

1. Data kontroli: 1.06.2023 r.

2. Znak pisma: DN-HK.1611.6.2023

3. Kontrolowana komórka organizacyjna PSSE: Oddział Nadzoru, Stanowisko Pracy ds. Higieny Komunalnej PSSE w Kole,

3.1. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe osób przeprowadzających kontrolę zgodnie z upoważnieniem WPWIS 40/2023 z dnia 31.05.2023 r.:

- - Starszy Asystent Oddziału Higieny Komunalnej WSSE w Poznaniu,
- – Starszy Asystent Oddziału Higieny Komunalnej WSSE w Poznaniu.

3.2. Imię i nazwisko osób biorących udział w kontroli ze strony PSSE w Kole:

- - Starszy Asystent Oddziału Nadzoru, Stanowiska Pracy ds. Higieny Komunalnej PSSE w Kole.
- - Starszy Asystent Oddziału Nadzoru, Stanowiska Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Kole.

4. Zakres kontroli

Sprawdzenie prawidłowości załatwienia interwencji w zakresie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi przez pracowników komórki ds. Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kole.

5. Wyniki kontroli

5.1. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta:

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kole (dalej: PPIS) 30 marca

wpisane cyfrowo 2023 r. przekazano za pośrednictwem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego
zez Jadwiga
Jczma-Napierała;
PWIS
ate: 2023.09.27
12:24:55

Inspektora Sanitarnego (dalej: WPWIS), anonimowe zgłoszenie dotyczące nieprawidłowego sposobu postępowania ze zwłokami w miejscowości Przedecz. Upoważnieni przez PPIS w Kole pracownicy przeprowadzili dwie kontrole: przedsiębiorcy pogrzebowego (24 kwietnia 2023 r.), który korzysta z urządzenia chłodniczego (tzw. sarkofagu), umiejscowionego w dzwonnicy, która służy do przechowywania zwłok (8 maja 2023 r.). Następnie do PPIS w Kole została przekazana kolejna interwencja, dotycząca uciążliwości związanych z przechowywaniem zwłok w ww. obiekcie zlokalizowanym w pobliżu miejsca zamieszkania. Z kontroli dzwonnicy w Przedczu, która miała miejsce 8 maja 2023 r. został sporządzony protokół nr ON-HK.9020.2.59.2023. Dokument został sporządzony na aktualnym druku, prawidłowo uzupełniony, zatwierdzony przez PPIS w Kole. Do protokołu dołączona została dokumentacja fotograficzna. Z akt sprawy wynika, że budynek dzwonnicy w Przedczu usytuowany jest na terenie Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. św. Rodziny przy ul. Kilińskiego 4 w bezpośrednim sąsiedztwie budynku mieszkalnego. W budynku znajduje się sarkofag chłodniczy przeznaczony na przechowywanie jednej trumny (istnieje możliwość przechowywania także drugiej trumny na sarkofagu). Sarkofag jest wykonany z materiałów gładkich, zmywalnych, podobnie podłoga w dzwonnicy. Pomieszczenie jest wentylowane naturalnie, kratka wentylacyjna jest zabezpieczona metalową siatką. Pomieszczenie dzwonnicy służy do przechowywania zwłok przed pogrzebem. W analizowanej dokumentacji brak informacji jak długo są przechowywane zwłoki w tym miejscu. W pomieszczeniu nie dokonuje się wystawiania zwłok. W dzwonnicy nie ma doprowadzonej instalacji wodnej i kanalizacyjnej. Sprzątanie odbywa się przy pomocy wody przynieszonej z zewnątrz, natomiast dezynfekcja sarkofagu jest w gestii przedsiębiorcy pogrzebowego, który korzysta z urządzenia na mocy umowy użyczenia chłodni zawartej z proboszczem Parafii Rzymsko-Katolickiej św. Rodziny w Przedczu – po każdorazowym przechowywaniu trumny. W trakcie kontroli stwierdzono, że sarkofag jest utrzymany w dobrym stanie sanitarnym. PPIS w Kole 9 maja b.r. wystosował odpowiedź do interweniującego, w której poinformował o wynikach kontroli oraz zalecił przekazać ewentualne wątpliwości co do sposobu użytkowania obiektu do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Kole, zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.

W związku z tym, że w ocenie WPWIS pewne kwestie przy wyjaśnianiu interwencji wymagały doprecyzowania, 1 czerwca 2023 r. upoważnieni pracownicy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu przeprowadzili kontrolę doraźną w PSSE w Kole. Celem kontroli była ocena działań podjętych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kole, w tym sposób przeprowadzenia kontroli (Dzwonnica w Przedczu) oraz poprawność sporządzenia dokumentacji kontrolnej.

Przygotowanie pracowników PSSE w Kole do kontroli:

Pracownicy PSSE w Kole posiadali wymagane dokumenty: legitymacje służbowe oraz upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydane przez PPIS w Kole.

W związku z tym, że kontrola nie została zapowiedziana (kontrolowany - Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Rodziny w Przedczu, nie jest przedsiębiorcą i nie obowiązywał w tym wypadku wymóg powiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, zgodnie *ustawą z dnia 6 marca 2018 Prawo przedsiębiorcy*), w obiekcie nie zastano zarządzającego, ani osoby upoważnionej do reprezentowania zarządzającego.

W związku z nieobecnością osób, które reprezentowały zarządzającego obiektem nie przeprowadzono kontroli sanitarnej ani nie sporządzono protokołu kontroli. Odbyła się jedynie krótka wizja obiektu, otwartego przez osobę sprzątającą na terenie parafii, podczas której stwierdzono, że w sarkofagu w dniu 1 czerwca 2023 r. nie znajdowały się zwłoki. Ustalenie to zostało poczynione z uwagi na informację, iż w dniu następnym (2 czerwca 2023 r.) był zaplanowany pogrzeb.

Ustalono, że stan sanitarno-higieniczny oraz sanitarno-techniczny nie odbiega od stanu zastanego podczas poprzedniej kontroli obiektu, a w chłodni nie były przechowywane zwłoki (notatka służbowa z 1 czerwca 2023 r.).

Ocena prawidłowości załatwienia interwencji dotyczącej nieprawidłowego sposobu postępowania ze zwłokami w miejscowości Przedecz.

PPIS w Kole zareagował na interwencję dotyczącą kwestii postępowania ze zwłokami - przeprowadził kontrole: zarówno wskazanego w interwencji miejsca przechowywania zwłok jak i przedsiębiorcy pogrzebowego, który korzysta z ww. miejsca. Podczas kontroli nie stwierdził nieprawidłowości sanitarno-higienicznych. Organ I-instancji sporządził bardzo obszerne protokoły, odpowiedział na interwencję oraz wskazał skarżącemu możliwe drogi dalszego działania, gdyż zgodnie z kompetencjami organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie miał podstaw do dalszego prowadzenia postępowania.

Jednak w prowadzonym postępowaniu nie wyjaśniono jaką funkcję pełni przedmiotowa dzwonnica. Zgodnie z zapisem art. 9 ust. 2 *ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 2023 r. poz. 887)*, zwłoki najpóźniej po upływie 72 godzin od zgonu powinny być złożone w domu przedpogrzebowym lub kostnicy, dla których to obiektów istnieją szczegółowe wymogi - § 3 i 4 *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie przechowywania zwłok i szczątków (Dz.U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405)*. Natomiast na czas krótkotrwałego przechowywania zwłok przed uroczystością pogrzebową, zgodnie z zapisem § 3 ust. 2 *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia*

2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1910) mogą służyć budynki kościołów.

Zarówno w protokole kontroli z 9 maja 2023 r. jak i piśmie PPIS w Kole nr ON-HK.1410.2.2023 z 5 czerwca 2023 r. budynek dzwonnicy wraz z działającym wewnątrz sarkofagiem chłodzącym określany jest przez PPIS w Kole jako „dom przedpogrzebowy”. W ocenie tut. organu nazwa taka jako miejsce przechowywania zwłok jest niewłaściwa. W rozumieniu ww. przepisów dom przedpogrzebowy powinien spełniać szereg wymogów m.in. posiadać pomieszczenie przeznaczone do wystawiania trumien ze zwłokami przed pochówkiem, pomieszczenie ze stołem ze stali nierdzewnej przeznaczone do przygotowania zwłok do pochówku, instalacje ciepłej i zimnej wody oraz kanalizacyjną. Natomiast dzwonnica w Przedczu, służąca jako miejsce przechowywania zwłok przed pochówkiem, wymogów tych nie spełnia. A zatem gdyby zaklasyfikować dzwonicę jako „dom przedpogrzebowy”, należałoby wyegzekwować w postępowaniu administracyjnym dostosowanie jej do wymogów § 3 i 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie przechowywania zwłok i szczątków (Dz.U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405). Podobnie, zaproponowana w piśmie PPIS w Kole nr ON-HK.1410.2.2023 z 5 czerwca 2023 r. zamiennie nazwa „kostnica” także wydaje się niewłaściwa dla tego miejsca, z uwagi na wymogi, jakie określa wyżej przytoczony przepis prawny w § 3 ust. 2 i kolejnych.

W piśmie z 23 czerwca 2023 r. skierowanym do organu I-instancji WPWIS wnosił o dodatkowe wyjaśnienia, a mianowicie: jak długo zwłoki są przechowywane w chłodni dzwonnicy oraz z jakich parafii pochodzą zmarli. Działania PPIS w Kole w celu wyjaśnienia tych kwestii tutejszy organ ocenia jako niewystarczające. PPIS w Kole nie poczynił dodatkowych ustaleń co jest nieprawidłowe, ale oparł się na dotychczasowych wynikach kontroli, które nie obejmowały oczekiwanych danych.

Podczas analizy prawidłowości załatwienia interwencji stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- brak wyjaśnienia przez PPIS w Kole jak długo zwłoki są przechowywane w pomieszczenie dzwonnicy oraz jaką funkcję faktycznie pełni kontrolowany obiekt

5.2. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania PSSE:

W przedmiotowej sprawie należy wyjaśnić jaki jest czas przechowywania zwłok w dzwonnicy w Przedczu i jaką funkcję pełni obiekt (miejsce krótkotrwałego przechowywania zwłok czy „dom przedpogrzebowy” bądź „kaplica”). Jeśli w wyniku ustalenia stanu faktycznego, PPIS stwierdzi, że przedmiotowe pomieszczenie pełni funkcję

domu przedpogrzebowego bądź kaplicy, należy wszcząć kolejne działania, w celu wyegzekwowania dostosowania obiektu do przepisów prawa.

PPIS w Kole ma prawo zgłosić umotywowane pisemne zastrzeżenia dotyczące ustaleń zawartych w sprawozdaniu w ciągu 3 dni roboczych od dnia otrzymania przedmiotowego sprawozdania.

.....
Data, podpis WPWIS

